

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se im-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 14

După sărbători.

Din veșnicile, îmbielșugatele și nesecatele izvoare ale vieții întinerește iarăși firea și'n primenirea-i sărbătorească înveșmântă straiul înveselitor al primăverii. Pe câmpuri rade verdeața fragedă a sămănăturilor: răsădul de nădejdi al traiului de mâine. A sosit iarăși vremea muncii. Cu fruntea umbrită de gânduri urzite din suferinți, cu sufletul împovărat de îndoială, țărănul își rotește privirea peste ogoare. Acolo, în glia acea sfântă și milostivă, e răsădit norocul traiului său. În mintea lui se deslușesc nestârșitele nevoi câte are să 'mpace din roada muncii sale neodihnite și simte peste toate cum îl năruie grija dărilor de nebiruit. Amărul nemulțămirii începe să învingă în inima lui și gândurile i-se abat în căutarea rostului sorții sale din ce în ce mai împovărate în țara asta. Și un dor de mai bine se infiripă în sufletul lui, dorul vieții tihnite, dorul de-a scutura năcazurile ce-i seacă sufletul și viața.

Soarele de primăvară cu vraja-i renăscătoare trezește și în suflet setea de viață nouă, de un trai primenit și mai înălțat. Sufletele sunt acum mai primitoare de îndrumări ca orișicând. E anutimpul reculegerii și al acțiunilor obștești. Și oare mai este vre-un popor în țară să simtă trebuința reculegerii puterilor atât de arzător ca noi?

După o iarnă lungă, de odihnire a for-

țelor, în scurgerea căreia peripețiile agitate ale conflictului diplomatic cu Serbia au potolit luptele interne, chestiunile mari ce frământaseră înainte țara au ajuns iarăși în centrul vieții politice. Criza de guvern, latentă în acest restimp, a izbucnit la suprafață și a intrat acum în ipostaza hotărâtoare.

Guvernul după toate semnele nu va putea răsturna stavila de care s'a izbit în toamnă, nu va putea obține în chestiunea băncii autonome ungare soluțiunea dorită de majoritatea partidelor ungurești, deoarece partidele din Austria sunt absolut solidare de a nu îngădui înființarea băncii, iar Majestatea Sa, dupăcum s'a afirmat de repetiteori de către bărbați politici din anturajul curții, nu va încuviința dorințele guvernului ungar peste voia partidelor austriece.

Luni, săptămâna viitoare va avea loc la Viena cea din urmă consfătuire în chestiunea băncii și guvernul nereușind cu proiectul băncii de cartel va propune ca ultimă soluțiune formula băncii de compromis, bine știind însă dinainte că și soluțiunea aceasta va fi respinsă și zădărnicită de către bărbații politici austriaci. Astfel va fi nevoit să-și dea dimisia, cercând în acest chip să se reabiliteze în fața opiniei publice ungurești.

Nu intrăm în analiza situației ce o să se creeze prin demisionarea guvernului, ci relevăm numai împrejurarea, că, având în

vedere hărțuiele personale din sânul coaliției și agitațiunile ce sfășie partidele ungurești, Majestatea Sa, va fi nevoit să tolereze interimal la cârmă tot pe actualii membri ai guvernului, până la o limpezire a situației prin închiegarea unui partid solidar, care să ofere garanțiile vieții parlamentare normale. Miniștrii actuali sunt deci aproape inexorabili și ori care ar fi soluțiunea ce se va da băncii, — fie că se va amâna înființarea ei până la 1917, fie că se va găsi în restimpul acesta o nouă soluțiune — ei vor trebui să revină la pactul în temeiul căruia au luat frânele și pe care l-au părăsit de groaza *votului universal*.

Cu toate trăgănările și mișelile câte a încercat guvernul pentru a se lăpăda de făgăduiala mare ce a făcut, din perspectiva evenimentelor de mâine răsare deci iarăși chestiunea votului universal și sunt semne că Majestatea Sa a respins stârpitea hădoasă a contelui Andrassy.

Știm însă că acest guvern, care e încarnațiunea spiritului oligarhic, reacționar și șovinist, nu se va desmeteci din visul său bolnav de-a duce în îndeplinire desființarea noastră națională și chiar părăsind proiectele contelui Andrassy va zăpăci lumea cu un proiect la fel de mârșav și de hibrid.

Sentimentul supremei datorii naționale ne poruncește să prevenim primejdia ce în desfășurarea precipitată a evenimentelor o să ne apară pe neașteptate în față. Cei chemați să ia aminte de marea răspundere

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

„Apus de Soare”.

De un șir lung de ani Delavrancea părea că s'a lăsat de literatură. A produs, deci, adevărată senzație faptul că în vara trecută a publicat în »*Viața Românească*« o poveste, care va rămâne un juvaier în literatura noastră poporală.

Senzația cea mare ni-s'a rezervat însă pentru toamnă, când ziarele ne-au adus știrea că valorosul literat a scris o piesă teatrală, »*Apus de soare*«, în care descrie zilele din urmă ale celui mai mare voievod român, alui Ștefan cel Mare și Sfânt. Senzația a fost cu atât mai mare, cu cât până-acuma Delavrancea nu se ocupase de teatru. Cine cunoaște însă pe simpaticul autor al Sultănicului, Trubadurului, și atâtor altor perle literare, știe că dacă s'a hotărât să dea ceva în publicitate, orice ar fi, nu poate fi decât bun. Spiritul critic, discernământul în literatură și mai presus de toate cultura înaltă ce caracterizează pe Delavrancea, erau d'acapul o garanție, că piesa »*Apus de soare*« este nu o simplă încercare, ci lucrarea chibzuită a unui literat de seamă.

Ziarele din București ne-au și adus, în Februarie, știrea, că piesa lui Delavrancea a avut pe scena Teatrului Național un succes mare. Publicul a primit-o cu un entuziasm cum de mult nu s'a văzut iar autorul a fost sărbătorit în chip împozant.

Noi, cei d'aici, trebuie să ne mulțumim putând să cetim piesa. Am primit dar cu deosebit interes și plăcere volumul »*Apus de soare*«, (dramă

în IV acte, 167 pag.) editat de Librăria Socec din București. S'acum, dupăce am cetit piesa lui Delavrancea, ne simțim îndemnați ca d'aici, unde trăim ca exilați, departe de centrul culturii românești, unde și tiparul abia mai pătrunde, să adresăm autorului omagii.

Il felicităm nu numai pentru reușita pe scenă, ci pentrucă tocmai în mijlocul așa zicând a unei adevărate secete în ce privește piesele teatrale, a venit să îmbogățească teatrul cu o dramă care fără îndoială va rămânea pururea podoabă a scenei românești. Delavrancea, marele scriitor, a contribuit ca amintirea unui mare voievod să fie serbătorită nu numai pe scenele din România, ci pretutindeni unde se cetește românește, în cea mai îndepărtată și mai sărmană colibă românească. Îndeosebi pentru noi, românii de sub oblăduirea arpadiană, volumul acesta se prezintă ca o carte deosebit de prețioasă, căci izgonită fiind din școlile noastre românești orice știință privitoare la trecutul neamului românesc și închisă fiind granița dinaintea cărților de istorie scrise în București, doar așa mai ajungem și noi să putem ceti câte ceva despre voievozii cari sunt mărirea neamului românesc și să ne încălzim și întărim sufletul pentru a nu sucumba în luptele grele ce purtăm.

Să nu întârzie deci nici un cărturar român, fie domn, fie țărăn ci să-și procure cartea aceasta și cum păstrăm în casă psaltirea, așa să avem cartea în care Delavrancea ne scaldă sufletul în lumina mare a trecutului... Din psaltire cetim lucruri sfinte, din cartea lui Delavrancea vedem cum au fost strămoșii noștri, vedem ce lupte uriașe au trebuit să poarte pentru apărarea ne-

mului și a țării, vedem mai presus de toate viața plină de frământări a lui Ștefan, cărui dacă pe dreptate i-se zice *mare*, tot atât de mult e vrednic să fie numit între *sfinți*, pentrucă dacă tare i-a fost brațul și scut puternic pieptul, nu-i mai puțin adevărat că inima d'o rară bunătate a avut și drept a fost peste măsură.

O dare de seamă amănunțită a cărții nu avem de gând să facem cu acest prilej. Ci vrem numai să atragem atenția asupra cărții îndeosebi a celor ce se interesează de *creșterea poporului*. Delavrancea ne dă adevărat nu numai figura măreață alui Ștefan, ci ne descrie viața dela curtea voievozilor români, ne arată cum trăiau domnițele de pe acele vremuri, cum erau boierii de p'atunci și cine ocrotea pe țărani, *cum trebuie să fie domnitorul adevărat!*... Și ni-l înfățișează ca mare pe Ștefan nu numai în virtutea bătăliilor în cari a învins, ci mai ales ca părinte cu grije pentru *viitorul poporului*.

Fruntași ai poporului nostru, cetiți des paginile acestea în cari Delavrancea taie în bronz istoria celei mai mari epoce a neamului românesc:

»Ostași, boieri, curteni, v'am adunat aci să stați mătură după ce n'oi mai fi. Sunt patru-zeci și șapte de ani... mulți și puțini... decând Moldova îmi ieși înainte cu mitropolit, episcopi, egumeni, boieri, răzăși și țărani, în capul dela Direptate, și cum vru Moldova așa vrusei și eu. Că vru ea un Domn drept, și n'am despuțat pe unii ca să îmbogățesc pe alții... că vru ea un domn treaz, și am veghiat, ca să și odihnească sufletul ei ostenit... că vru ea ca numele ei să-l știe și să-l

ce li revine după popasul prelungit atâta vreme și să reia firele organizării, acum, în situația cea mai gravă din câte ni-s-au creat vre-odată.

E primăvară — sufletele dornice de îndrumări și de însuflețire. Să mergem la sate și să pornim din răspuțeri acțiunea de reculegere.

Situația politică. Wekerle va fi primit azi în audiență de către Majestatea Sa. Acesta-i singurul moment, care deșteaptă interesul cercurilor politice, și care poate aduce o limpezire în situația tulburătoare de astăzi. — Un ziar de dimineață are informația, că Majestatea Sa ar fi de părerea să se facă mai întâi noua lege electorală, iar chestiunea băncii să rămână a se rezolvi de către noua cameră. Criza va lua deci următoarea desfășurare. *La începutul săptămânii viitoare, guvernul Wekerle își va da demisia.* Demisia nu va fi primită. Atunci guvernul va adresa un apel către partide, prin care se va cere îndeplinirea pactului și votarea legii electorale. Chestiunea băncii va fi rezolvită astfel, că privilegiul băncii austro-ungare va fi prelungit până la 1917.

Majestatea Sa va veni prin 24 Aprilie la Budapesta, unde va rămâne mai multă vreme. De-abia atunci se va începe, deodată cu lungul șir de audiențe, încercarea serioasă de a aplana divergențele de păreri dintre Coroană și partide, și dintre partide și guvern.

Lupta națională în comune. Ministrul de interne contele Andrassy a ordonat dizolvarea consiliilor comunale a duror comune românești Coștei și Ususău din comitatul Timișului. Comuna Coștei își depusese capitalul său la banca românească »Lucceafărul« din Vârșeț și refuzând a-și retrage depunerea spre a o încredința unei bănci ungurești, ministrul a dizolvat consiliul comunal. Ministrul a însărcinat pe vice-notarul Duptza Ferencz cu conducerea afacerilor comunale.

Comuna Ususău a refuzat să execute hotărârea congregației comitatului de-a înființa o școală comunală care pe urmă ar fi primit caracter ungureș și ar fi fost menită să ajute maghiarizarea locuitorilor pe banii lor. Ministrul a dizolvat și acest consiliu co-

munal, dovedind că nesocotește autonomia comunală când e vorba de interesele ungurești. Cele două comune românești au dat însă o pildă vrednică de urmat a felului cum lupta națională trebuie dusă și în cadrul autonomiei comunale.

Convenția comercială cu România. Azi se va ține în ministerul de finanțe din Viena un consiliu de miniștri comun, în care se va debate convenția comercială cu România. Suntem informați, că toate diferențele de până acum au fost înlăturate, și convenția se va încheia încurând. Pe baza acestei convențiuni, se asigură, din România, trecerea liberă de vamă a unui anumit contingent de vite. Contingentul se va urca progresiv în timp de 10 ani. În schimb monarhia va obține concesiuni pe teren industrial.

Din România.

Paștile în București. Sâmbătă spre Duminică Paștilor, în noaptea învierii, I. P. S. S. mitropolitul Atanasie, înconjurat de întregul cler, a oficiat la mitropolie un serviciu religios, la care au asistat: A. S. R. principele Carol precum și mai mulți domni miniștri.

Contra-amiralul Koslinski. Marina noastră fînără și în plină dezvoltare, pierde pe unul din întemeietorii ei, contra-amiralul Koslinski, ofițer de înaltă valoare, unul din aceia cari au dat sprijin solid marinei noastre de război la începutul ei.

Contra-amiralul Koslinski, a comandat flota de Dunăre și de Mare în anul 1901 și a ocupat funcțiuni înalte în conducerea marinei. În 1906 contra-amiralul Koslinski, a fost inspector general al marinei militare și președinte al comitetului marinei.

Aceste înalte funcțiuni dovedesc aptitudinea decedatului, care iubea marina cu entuziasm.

Înmormântarea trupului fostului comandant al marinei noastre de război, s'a făcut în cadrul cuvenit.

Au însoțit carul funebru, între diferite arme ale garnizoanei, o companie a diviziei de mare, care a salutat cu o salvă, plecarea pe veci a fostului comandant.

Cordoanele de doliu erau ținute de ofițerii superiori ai marinei militare, Gratzosky, Ciuchi, Barbieri și Mănescu.

La domiciliul defunctului, se adunase o mul-

țime enormă, care a salutat cu adânc regret trecerea trupului fără viață a contra amiralului Koslinski:

Printre coroanele număroase și bogate, se observau acelea ale A. S. R. Principele Ferdinand și a corpului ofițerilor de marină.

Înainte de pornirea cortegiului funebru, d. maior Scodrea, directorul marinei la ministerul de război, a ținut o cuvântare adânc simțită, în care cariera strălucită de marinar a decedatului a fost obiectul principal.

Printul de coroană al Germaniei în București. Cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la nașterea M. S. Regelui Carol, va sosi în Capitală A. S. I. și R. Principele de coroană Frederich al Germaniei.

A. S. I. vine să felicite pe M. S. Regele în numele M. S. Împăratului Wilhelm al Germaniei.

Printul de coroană va fi găzduit la Palatul regal și va rămâne mai multe zile în orașul nostru.

A. S. I. va vizita instituțiile noastre culturale și va face diferite excursii prin țară. Va vizita între altele și mănăstirea »Curtea de Argeș«.

Puterea pe mare a Englizei și Germaniei.

Se știe, că puterea cea mai mare pe mare o are Engliza. De câțiva ani încoace Germania face însă și ea eforturi grozave pentru a-și spori corăbiile de război, cecece a îndemnat apoi pe englezi ca să-și întărească și mai mult stăpânirea mărilor.

Dăm mai la vale un tablou despre puterea celor două state, arătând câte și ce fel de corăbii de război are fiecare.

	Engliza.	Germania.
Corăbii de război mari	61	33
Incrucișătoare mari	49	17
Incrucișătoare panț. de jum.	60	49
Corvete cu tunuri	38	168
Scout (vapoare repezi de dus știri)	15	—
Torpede	30	—
Distruțătoare mari de torp.	169	22
Corăbii parcuri	109	—
Submarine	71	3
Alte diferite	328	79

În ce privește mărimea, cele 61 panțerate mari engleze au un volum de 986.480 tone

cinstească cu toții, și numele ei trecu granița, dela Caffa până la Roma, ca o minune a Domnului nostru Isus Cristos...

»Oh! pădure tânără!... Unde sunt moșii voștri? Presărați... la Orbic, la Chilia, la Baia, la Lipnic, la Soci, pe Teleajen, la Racova, la Războeni... Unde sunt părinții voștri? La Cetatea Albă, la Cătăbugi, la Scheia, la Cosmin, la Lențești... Unde sunt... bătrânul Manuil și Goian, și Știbor și Cănde, și Dobru, și Juga, și Gangur, și Gocă, și Mihai spătarul, și Ilea Huru Comisul, și Dajbog pârcașul, și Oana, și Gherman, și fiara paloșului... Boldur?... Pământ!... Și pe oasele lor s'a așezat și stă tot pământul Moldovei ca pe umerii unor uriași! (Se oprește ostenit). Suflearea... bătrânețea... (Săgetează cu privirile grupul lui Uiea). C'am cercat să unesc apusul într'un gând, că zic că sunt creștini, și trimeșii mei au bătut din poartă în poartă, rugându-se mai mult pentru ei ca pentru noi, să lase războaiele de zavistie și să se ridice împotriva primejdiei obștești a creștinătății... Le trebuia un om?... Era... A fost... Acum e bolnav... Văzând că rămâi cu făgăduielile, am căutat să unesc răsăritul. (Fulgeră, plouă repede). S'am trimes la unguri, la leși, la litvani, la ruși, la tătari... Au făcut cărări bătând drumurile pustii oamenii mei, și de geaba. Invoielii cu peceti în calapoade, iscălituri fudule... Și praful s'a ales de invoieli. Vladislav un molân, un întristat; Alexandru un fudul, un lagelon, o slugă a popii dela Roma; Ivan un năuc, căzut în copilărie... (Un tunet urmat imediat de un trăsnet). Când voi fi în fața lui, voi îndrăzni să-i zic: »Doamne, tu singur știi ce a fost pe inima mea, că în tine am crezut, că nici-o deșărtăciune

nu s'a lipit de sufletul meu, că am stat zid neclințit în fața păgânilor... Dar toț m'au părăsit... Doamne, osândește-mă după păcatele mele, ci nu mă osânde de pacea cu turcii spre mântuirea sârmanului meu popor!« (Fu gere și tunete). Bogdane, turcii sunt mai credincioși ca creștini, cuvântului dat... Țineți minte cuvintele lui Ștefan care v'a fost baci până la adânci bătrânețe... că Moldova n'a fost a strămoșilor mei, n'a fost a mea și nu e a voastră, ci a urmașilor voștri și a urmașilor urmașilor voștri în veacul vecilor... Ah! nimic... Bătrân, bolnav și neputincios... Mantia asta e prea grea... S'o poarte altcineva mai tânăr... (Mișcare în mulțime. Mirare). Bogdane!... (I'o pune pe umeri). Și voi, mărturie aceea ce ați văzut, spuneți țării (Tunetele să întetesc) că voința mea e să se ună Bogdan de când sunt în viață... Că voința mea și a ei a fost pururea una... (Capetele boierilor să pleacă în semn de ascultare). Signore, dă-mi mâna. (Ștefan trage pe Bogdan spre tronul Moldovei). Bogdane... vino... suiete... așezăte... pune coroana... Bine... (Îngenușchiă). Doamne, binecuvintează... (Dă să-i sărute mâna). Ah!... (Să rostogolește de pe treptele tronului în brațele Mariei și a doftorului Cesena).« (Ștefan, act III, scena din urmă.)

Dupăce le veți fi cetit mai de multe ori, veți simți fără îndoială fiorul ce trebuie să vă stăpânească sufletul gândindu-vă la partea de muncă ce vă încumbă pentru a păstra cu toții cecece atunci dase D-zeu să ne poată păstra un erou nebiruit.

Și cât de des să ne ia în stăpânire acest fior sfânt și în nici o împrejurare a vieții noastre (nici cei mari, nici cei mici, nici cei d'aci, nici

cei de dincolo) să nu uităm învățătura ce a tras Ștefan din lunga sa domnie și din mărturisirea atâtor veacuri, ce a făcut în clipele din urmă ale vieții sale. Și mai ales să nu uităm că pace din partea ungarilor, n'a avut Ștefan decât după ce i-a frânt la Baia, și având oșteni în Ciceu...

Am rămas adânc emoționat dupăce am cetit »Apus de soare« și parcă stau acum într'o așteptare emoționantă: Delavranca să ne scrie și tragedia de pe câmpia Turdei!

Leandru.

Cântece populare.

Pe ulița crișenească
Este o șatră covăciască,
Da 'n șatră cine ședează?
Badea murgu 'și potcovea.
Mândra lui că îl vedea
Și lui așa îi zicea:
Măi bădiță dragul meu
Unde 'ți gați tu murgul tău?
Unde mi-l gat mândră eu
Acolo-i locu cam rău,
Nici nu-i iarbă, nici nu-i apă,
Ci e mândră peatră sacă,
Nici nu-i iarbă, nici nu-i grâu
Ci sângele-i până 'n brâu.
Mândruța din grai grăia
Cătră badea ei zicea:
Du-mă bade și pe mine
Fă-mă brâu pe lângă tine,
De ț-a fi brâu cam greu

iar cele 49 încrucișătoare mari 486.350 tone ceea ce face 1.472.830 tone, pe când Germania cu 33 panterate mari reprezintă 396 mii și 300 tone, 17 încrucișătoare 164.300 tone, total 501.906.

Atâta e puterea corăbiilor mari ale unora și altora, corăbii cari intră în foc în linia întâiu.

Va să zică Englitera e de trei ori mai tare.

Sunt însă și alte lucruri și fapte cari fac din Englitera un adevărat uriaș pe mare: are în stăpânire aproape toate trecătorile de mare și locuri de unde flota să se aprovizioneze cu cărbuni și unde să se refugieze în caz de primejdie.

Astfel are în stăpânire Gibraltarul, Malta și Ciprul, cari o fac stăpână pe marea mediterană. Marea Roșie o stăpânește cu tunurile cetății Aden, trecătoarea Suezului o stăpânește cu porturile egiptene și așa mai departe până în Azia îndepărtată și toate coastele Africei sunt în stăpânirea Engliterii.

Ca să ne putem facem ideie de ceea ce însemnează o mare corabie de război, panterată, trebuie să știm că un vapor de acesta, cum e de pildă tipul *Dreadnought* costă 60 milioane coroane; e de 20.000 tone, puterea mașinelor sale e de 25.000 cai, merge pe oră cu o juțală de 22 mile marine (1 milă face 2¹/₂ kilometri), e lungă de 150 metri, lată de 26 metri, intră în apă 8 metri; pantera e de 30 centimetri groasă, oțelul cel mai tare, are 10 tunuri de câte 30 metri lungime, țeava de 520 măji metriche greutate, iar greutatea unei ghiulele e de 450 kilograme și trebuie 138 kilograme praf de pușcă pentru o singură împușcătură.

Către abonați.

Am sistat trimiterea ziarului la un număr de abonați restanțieri, cari nici la repetițe rugăminți, nu și-au achitat restanțele de abonament.

Ne vedem siliți a anunța acum, că va

Fă-mă lumină de său,
Și mă bagă 'n sânu tău
Măi badiță dragul meu.
De-i vedea că m'oi topi
Tu mă ia bađe d'aci,
Fă-mă lumină de ceară
Și mă bagă pe obială,
Când calea s'a 'ntuneca
Tu îi aprinde lumina.
Voinicii te-or întreba
Ce lumină îi asta,
— Asta-i lumină de ceară,
Mândruța din a mea țară,
Asta-i lumină de său,
Mândruța din satul meu.

Zău maico nu ți-e păcat,
De-așa tânără m'ai dat!
Când creșteam ca salcia,
M'ai dat maică altuia.

Când creșteam ca o sălcuță,
M'ai dat maică slujnicuță,
Slujnică fără simbrie
Și fără de omenie.

trebui să sistăm în curând la alt număr de restanțieri, dacă și provocarea aceasta publică va rămâne fără rezultat.

Rugăm deci încă odată pe on. restanțieri să binevoiască a ne trimite cu grabire sumele restante ca să nu fim siliți a-le sistă trimiterea foi.

Gorespondență din Paris.

Concertele din săptămâna patimilor. — Moartea poetului englez Swinburne. — O nouă piesă de teatru a lui d'Annunzio. — Intr'un comisariat din Paris...

Paris, 11 Aprilie.

Săptămâna patimilor e un eveniment pentru toată lumea. Poeții se inspiră și cântă sublimul sacrificiu al nazarineanului, revistele publică tablouri celebre, cu scene din zilele cari au precedat învierea, iar muzicanții găsesc prilej să reia majestoasele compozițiuni religioase ale lui Bach, Mozart etc.

În Paris însă, de câțiva ani încoace, programul concertelor din Vinerea-sfântă a pus pe gânduri, a uimit pe toți cei ce urmăresc manifestările artistice de aici. Câtă vreme se cântau, din senin, în oricare anutimp, *Fericirile* lui Franck sau *Requiem*-ul de Mozart, sau cutare operă care-ți cere predispoziții sufletești pioase, acum, în seara Vinerei-sfinte, dacă cetești afișele concertelor, ți se pare că religia n'a inspirat niciodată pe muzicanți. Numai la conservator s'a dat anul acesta un adevărat concert sufletesc, cu *Patima, după sfântul Ion*. Aiurea, numele lui Bach, Haendel, lipseau din program. De câțiva ani încoace, e la modă... Wagner și Beethoven. *Patima* foarte omească a lui Tristan pentru Ysolda, devine, pare-se odată pe an o patimă cu multe virtuți... sacre, cari îi lipsesc în restul anului. Și, negreșit, e foarte potrivit ca în ziua când Isus moare pe cruce, Brunnhilda să cânte moartea zeilor și triumful Amorum!

Anul acesta barem, muzicanții din Paris și-au făcut de cap. Au cântat (în ziua sfintei Vineri!) o *Simfonie spaniolă* vioaie și voluptoasă, au cântat *Triangel-Konzert* de Liszt și cântece de Debussy, foarte frumoase de altfel, dar ale căror versuri («Oh, Dumnezeule, frumos mai știe să se uite!» «Când aud o tamburină», etc.) nu prea au nimic înălțător...

În cercurile literare din Paris, de câteva zile se vorbește numai de poetul englez Swinburne, mort Vinerea trecută.

Cu Swinburne se stinge cel mai mare poet contemporan al englezilor. Aici, el era foarte cunoscut, prin apropierea sa cu parnasienii francezi și în ultimul timp, prin interesul și admirația ce-i purtau simbolisții.

În România, dacă nu mă 'nșel, n'a apărut nici o traducere din poeziile sale.

Swinburne a fost un revoluționar al literilor. Primul său volum *Poeme și balade*, apărut în 1866 relua fabulele antice, interpretându-le ca pe niște uimitoare simboluri ale naturii, ale materiei fecunde, ale senzualității. Publicarea acestor versuri făcu un scandal enorm în Anglia. Toți criticii se repeziră împotriva lui Swinburne, numindu-i opera »școala cărnii«. Ei protestau în numele idealismului, în numele spiritualismului, dar nu vedeau că panteismul e o vastă și frumoasă ideologie, în care materia primă și spiritul se confundau magnific, ca sufletul universului.

Poemele și baladele și sgomotoasa polemică din jurul lor stabiliră reputația lui Swinburne, care putu de-aci înainte să străbată mai ușor drumul gloriei.

Douăzeci de ani în urmă, după alte volume, a publicat *Viața lui Victor Hugo*, de care se simțea legat sufleteste. Ca și el, Swinburne era un romantic, un romantic englez însă influențat de Shakespeare și de Shelley.

Și în privința formei, Swinburne a fost un revoluționar. Căuta să fie obscur și inventa ritmuri nouă. A fost un mare mânuitor de ritmuri, răposatul poet. Când a cântat marea, versurile sale aminteau sgomotul valurilor, fluxul și refluxul, și răsuflarea oceanului. Nimeni n'a cântat marea ca Swinburne. Avea o delicateță pătrunzătoare când vorbea de orizontul marin iar vorbele sale păreau rupte din aierul mării, din apele ei și erau încărcate cu sarea și ceața zărilor umede.

...Swinburne a murit în vârstă de 72 ani, după o luptă înverșunată, care i-a pregătit bătrânețea senină și încărcată de glorie. A murit liniștit, în liniștea care vine după energice polemici de altădată, în mulțumirea omului contestat odinioară, pe care nu-l mai contestează nimeni azi...

Se telegrafiază ziarelor de aici că o nouă dramă a lui Gabriele d'Annunzio s'a jucat la »Scala« din Milan, Sâmbăta trecută.

E reluarea unui subiect clasic, dramatizat odinioară de Euripide, Seneca și mai târziu de Racine: *Phedra*.

Ce-i va fi venit poetului italian să scrie o nouă tragedie cu aceeași veche eroină? I-s'a părut că în dramele celelalte nu e de ajuns de deslănțuită furia Phedrei? Sau au fost emoționat de descoperirile arheologice din Creta?

Se vorbea, după aceste descoperiri, că d'Annunzio are de gând să facă o tragedie *Pasiphae*, la care a renunțat pentru »Dithyrambul lui Icar«. *Phedra* lui e adevărata cretană pe care o stăpânește »viciul patriei sale și viciul ei însăși«, după expresia lui Seneca. Ea e necredincioasă și se revoltă împotriva tiraniei zeilor.

Noua tragedie a lui d'Annunzio n'a avut un prea mare succes. Poetul a întrecut pe dramaturg, și a 'ncărcat prea mult părțile descriptive, în paguba interesului dramatic. Bogăția exagerată a erudiției arheologice și mitologice sunt de prisos; dar publicul a gustat, ca de obicei, forma literară, corectitudinea versurilor și frumusețea unor descriții.

Intr'un cuvânt, a fost un succes literar indiscutabil, dar un incomplet succes teatral. Totuși, autorul a fost chemat la rampă după actul al doilea și al treilea.

Gabriellino d'Annunzio, fiul autorului, a fost foarte aplaudat în rolul lui Hippolyt.

În ajunul Paștelui, o femeie plină de vânătaie a intrat în cabinetul unuia dintre cei mai buni comisari de poliție din Paris. Comisarul plecase la masă, lăsând în locul său pe un băiat de serviciu, care mânca liniștit la birou.

— Domnule comisar — se plânse femeia — eu am un bărbat care mă bate toată ziua!... Ce să fac?

— Divorțeză-te! îi spuse băiatul, foarte demn deșertând o sticlă de vin.

— Nu pot, fiindcă am cu el o prăvălioară și ne merge bine!

— Atunci, când te-o mai bate ia o sticlă ca asta și sparge-i-o în obraz. Hai, pleacă!...

«După prânz, un om plin de sânge intră în comisariat, zbierând:

— Unde e comisarul de-aici?

— Eu sunt!... zise comisarul.

— Dumneata ești cel care mi-ai învățat nevasta să mă omoare?

— Pardon! chiamă-ți nevasta, să vedem...

... Peste o jumătate de ceas, bărbatul și femeia intrau de mână.

— De ce mînți, femeie, striga bărbatul. De ce zici că te-a învățat dumnialui să mă omori?

...Ce a urmat, înțelegeți: băiatul de serviciu a fost muștrat aspru, iar cei doi soți au făgăduit să-și petreacă sărbătorile în pace și voie bună...

Tristan.

BETAY și BENEDEK,
atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potiro, țepnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Pianuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere. Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Din Străinătate.

Principele Nichita și anexiunea. Principele Nichita a întreprins dăunăzi o scurtă plimbare cu automobilul prin împrejurimile capitalei sale. În drum, Nichita a adresat următoarea cuvântare către poporul strâns în jurul automobilului: Anexarea Bosniei și a Herțegovinei a indignat Europa întreagă. Și Muntenegru și-a încreșit fruntea, dar Austria nu era singură. Alături de ea erau 36 de regi și un împărat, așa că nu se mai putea face nimic în contra anexării. Dar Muntenegru cu toate acestea și-a atins ținta: am primit mare liberă sârbească, și-am ajuns, ca toți sârbii să cinstească pe poporul mentenegrin.

Portugalia căutând relațiuni economice cu România. Corespondentul din Viena al »Adevărului« află că Portugalia va urma exemplul Spaniei și va căuta să lege relațiuni economice mai strânse cu România, Serbia și Bulgaria.

Spre acest scop contele de Meirelles, ministrul plenipotențiar al Portugaliei la Buenos-Aires, a fost trimis în misiune extraordinară la București, Belgrad și Sofia pentru a începe negocierile pentru încheierea unor tratate de comerț cu aceste state și dacă-i va fi posibil, să le încheie în mod definitiv.

D. Meirelles a și plecat în această misiune. D-sa a petrecut Paștile la Viena; iar zilele acestea va pleca mai departe. În călătoria sa d. Meirelles va studia piața stătelor ce va vizita spre a-și da seamă de ce articole ar putea face baza viitoarelor relații între Portugalia și România.

Mișcarea culturală.

Convocare.

În senzul statutelor a Asociațiunii pentru literatura română, din însărcinarea comitetului central, convoc pe membrii Asociațiunii și pe toți sprijinitorii culturii poporului român la adunarea generală constituândă a despărțământului Buziașului pe 12.25 Aprilie 1909 după amiază la 2 ore în Buziaș în școala gr. ort. română.

Obiectele de pertractare:

1. Deschiderea adunării și designarea notarului și alor 2 membrii de încredere.
2. Înscierea membrilor și decretarea înființării despărțământului a Buziașului.
3. Alegerea comitetului a despărțământului.
4. Cetirea eventualelor disertațiuni.
5. Pertractarea eventualelor propuneri.
6. Încheierea adunării generale.

Buziaș, în 1-14 Aprilie 1909.

Ioan Pepa,
protopresbiter.

La comitat!

Pe ziua de 26 Aprilie este convocată adunarea generală a comitatului Arad. Toți membrii români să-și țină de datorie a veni la ședință.

O afacere de onoare.

IUBITE AMICE,

În urma misiunii ce ni-ai încredințat, de a ne înfățișa la d. conte Iuliu Károlyi, prefectul Aradului și a-i oferi reparația cavalească pe care ți-a cerut-o prin martorii d-sale Urbán Iván și Friebeisz Miklós în ziua de Joi 8 April la orele 10 a. m. pentru articolul apărut în Nr. 65 prin care d-sa s'a simțit ofensat, ni-am prezentat în aceeași zi de Joi ora 2 d. a. la unul dintre martorii d-lui conte Károlyi și i-am comunicat că declarația D-Tale, făcută înainte de prinz, precumcă n'ai fi învoit să dai reparație cavalească a fost un refuz condiționat, nu însă definitiv, avînd de gînd a comunica provocarea cu autorul articolului, neautorizîndu-te însă autorul la extradarea persoanei lui, primești toată răspunderea și ești dispus a da reparația cerută.

Mandatarul d-lui conte Károlyi, d. Friebeisz Miklos ni-a declarat că dîșii au încheiat deja un proces verbal în sensul că D-Ta refuzi a da reparație cavalească și l-au și înmînat clientului lor.

Tot în același timp, ni-am prezentat și la domiciliul d. conte Károlyi dela palatul prefecturii, neaflîndu-l însă acasă am lăsat acolo biletele noastre.

A doua zi, Vineri la 9 Aprilie am citit în ziarile ungurești din loc declarația mandatarilor d-lui conte Iuliu Károlyi în sensul că d-ta ai refuzat satisfacția cavalească.

Socotînd că d. conte Károlyi, publicase declarația martorilor săi, neavînd cunoștință de biletele noastre lăstate la locuința d-sale, i-am trimis imediat Sămbătă o scrisoare recomandată, prin care îi expuneam toată afacerea, comunicîndu-i că încă în ziua de 8 l. c. la 2 ore p. m. ni-am prezentat la locuința d-sale spre a-i oferi reparația cu arma ce ți-a cerut.

La aceasta scrisoare a noastră am primit ieri dela d. conte următorul răspuns:

Dlor Sever Bocu și Dr. Iustin Marșeu.

Arad.

La scrisoarea dv. dela 10 c. pe care am primit-o azi, declar, că după ce d. Constantin Savu în 8 l. c. a refuzat mandatarilor mei categoric orice satisfacție cavalească, la o astfel de satisfacție, din partea d-sale, nu mai reflectez.

Arad, 13 Aprilie 1909.

Cu stimă
Conte Károlyi Gyula.

Misiunea noastră deci este terminată.

Arad, 15 Aprilie 1909.

Ai D-tale cu prietenească dragoste
Sever Bocu.

Dr. Iustin Marșeu.

În urma scrisorii de mai sus, cred că din partea mea am făcut tot posibilul ca să-i ofer d-lui conte Károlyi reparația cu arme ce mi-a cerut. Acum văd că d-sa se mulțamește și cu un protocol. Din partea mea declar că îi stau d-lui conte și d'aci înainte oricînd la dispoziție.

Constantin Savu.

Marile turburări din Turcia.

A fost o revoluție de o zi-două, această cea mai proaspătă revoluție în istoria Europei. Cine ar fi visat că temelile stăpînirii junilor-turci ar fi atât de subrede și ar putea fi surpate peste noapte? Și totuși, în vreme de 24 de ore toată dictatura junoturcă a fost măturată de aceleași mulțimi care astăvară pluteau încă în delirul bucuriei și entuziasmului pentru liberatorii lor junituri.

Acum însă cel lalt partid liberal turcesc, așa zisii *liberali* stăpînesc. Cauzele acestui mare revirement popular sunt aproape neînțelese. Este însă cert că Sultanul a avut iarăși prudența de a se potrivi noului curent numînd un minister *liberal* primit cu entuziasm de lume.

Junii turci se retrag de-ocamdată dar poftă lor de putere și de răzbunare însă și felul precipitat al celor două revoluții ce am văzut în mai puțin de un an în Turcia nu făgăduiesc o epocă de pace pentru mult sguduita împărăție otomană.

Liniștea s'a restabilit.

Constantinopol, 14 April.

În oraș spiritele s'au potolit aproape cu desăvârșire și s'a reinstăpănit liniștea, ceace se atribuie numirii noului guvern. Știrile din provincie spun de asemenea despre restabilirea liniștei. *Poarta a telegrafiat puterilor că mișcarea revoluționară a încetat.*

Caracterul noii mișcări.

Constantinopol, 14 April.

Revoluția militară s'a întins numai în câteva batalioane. Caracterul acestei mișcări încă nu este bine definit. Se pare că preoții și elementele conservatoare se încearcă să ajungă iarăși la putere. Revoluția în Constantinopol probabil va reuși. Din provincie sosesc știri alarmante, cari nu exclud posibilitatea unor mari surprize.

Kiamil Pașa mare vizir.

Agenția Havas află din Constantinopol că Kiamil Pașa a fost numit mare vizir, Nazim Pașa ministru de războiu și Said Pașa ministru de externe.

Diferite zvonuri asupra cauzelor revoluției.

»Frankfurter Zeitung« află din Constantinopol că revoluția actuală este opera societății »Ithiate-Mohamed«, care a fost înființată acum o lună avînd ca program reînființarea legii Chariat.

Cine sunt provocatorii turburărilor.

»Berliner Tageblatt« a primit următoarele declarațiuni dela ambasada turcească cu privire la evenimentele din Turcia.

Încă în timpul vechiului regim, un număr considerabil de tineri fără nici o pregătire militară, au fost numiți ofițeri, grație recomandățiunilor funcționarilor din Yldiz.

Constatăndu-se mai târziu că acești tineri nu-și făceau serviciul în mod regulat, parlamentul a hotărât ca dâșii să fie șterși din listele ofițerilor. Numărul acestor tineri se urcă la 2000 aproximativ.

Voind a recăștiga rangul pierdut acești tineri au început o agitație fanatică printre soldați și cetățeni pentru desființarea actualului regim.

Dacă acești tineri pretind destituirea marelui vizir, ministrului de războiu și a președintelui Camerei, aceasta se explică prin faptul că acești bărbați fac parte din partidul liberal și au contribuit la eliminarea din armată a acestor elemente.

La ambasada turcească nu se atribuie o importanță prea mare evenimentelor din Galata și Sтамbul. Se crede că corpul ofițerilor și soldații vor ști să apere parlamentul.

Conspirație contra sultanului.

Se anunță din Berlin: Ziarele anunță din Constantinopol că ministrul de război este în posesiunea unor acte compromițătoare relativ la o conspirație a ofițerilor, în scop de a se desființa regimul actual. Conspirația era îndreptată și contra sultanului, care urma să fie detronat și înlocuit. Colonelul Riza-bey din Aleppo a fost arestat, împreună cu mai mulți ofițeri albanezi. Arestarea a fost ordonată în baza unei scrisori compromițătoare ce fusese trimisă de Riza-bey în Albania. O asemenea scrisoare a fost trimisă și unei persoane din anturajul sultanului. Încercarea loviturii de stat inspiră temere de evenimente foarte grave.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

➡ Bănci de școală

➡ Mobile de școală

Mobilă modernă de bloruri
și fabricare de instrumente gimnastice

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Serata etnografică din Arad.

Aradul va fi Duminecă teatrul unor frumoase sărbători românești. »Reuniunea femeilor române« în zelul ei nobil de-a sprijini modestele noastre instituții de cultură, organizează o mare serată etnografică. Venitul acestei serate se va adăuga la fondul, din care să se ridice în curând un nou și mai încăpător edificiu pe seama internatului de fete din Arad.

E frumoasă ținta, dar sunt tot atât de frumoase mijloacele, prin cari Reuniunea femeilor încearcă să spargă indiferența publicului și să contribuie la îndulcirea și romanizarea moravurilor în societatea noastră cultă. Portul, jocul și cântecul românesc dela sate vor veni, cu toată poezia lor curată, la oraș, ca să ne dea o clipă de plăcere fără prihană, și să ne aducă aminte de în veci nesecatul izvor al puterii, al gândurilor și-al visurilor românești.

Credem, că nu se va găsi român care să nu înțeleagă frumoasele intenții ale Reuniunii de femei și rostul unor astfel de sărbători culturale.

Pentru serata etnografică, Reuniunea femeilor române din Arad adresează către întreg publicul românesc următorul apel:

»Reuniunea femeilor române din Arad și provincie« are onoare a vă invita la *Serata etnografică* — compoziția dlui Dr. Tiberiu Brediceanu — care se va aranja la Dumineca Tomii în 5/18 Aprilie 8 ore seara, în hotelul „Crucea Albă“, în favorul unui capital pentru de a ridica un edificiu nou internatului de fete din Arad.

Pentru evitarea cheltuielilor invitări speciale nu se fac.

Letiția Oncu, v. prez.
Iustina Șerban, casieră.
Sever Bocu, secretar.

Serata va avea următorul program:

1. *V. Alexandri: Miorița, declamație.*
2. *Preludii, cântat de orchestra muzicii militare.*
3. *Hora, dansată de 6 perechi în costum din România.*
4. *Doine din Ardeal, cântate cu voce acompaniată de orh. muzicii militare.*
5. *Lugojana, dansată de 3 perechi în costum din jurul Lugoșului.*
6. *Ardeleana-Hațegana, dansată de 4 perechi în costume din Abrud-Hațeg.*
7. *Pe picior, dansată de 2 perechi în costume din Oravița.*
8. *Invărtita, dansată de 2 perechi în costum de Seliște.*
9. *Cântece din Bănat, cu voce acompaniată de orh. muzicii militare.*
10. *Bătuta Călușerul și Brăul, dansate de 7 domni în costume din România.*

După reprezentațiile urmează dans. Dansatoarele și dansatorii sunt rugați, într-un cât se poate, să se prezinte în costum național.

Dela Reuniunea femeilor mai primim acum următoarele rânduri de informație:

Pentru serata de Duminecă se manifestă un interes mare și larg în toate părțile locuite de români. Din Brașov, Cluj, Oradea-mare, Lugoj, Deva, Orăștie, Oravița, precum și oaspeți distinși din România și-au anunțat sosirea. Să prevadă deci o afluență mare.

Avizăm prin urmare on. public să binevoiască a se îngriji de bilete din vreme. *Biletele se găsesc de vânzare, începând cu ziua de azi, la Librăria diecezană, și Duminecă sara la casă.*

Oaspeții din afară vor binevoi a se adresa secretarului Reuniunii, dlui Sever Bocu, care le stă întru toate la dispoziție.

Prețul locurilor: Rândul I. (rezervat) — 10 cor. Locul I. — 8 cor. II. — 6 coroane III. — 4 cor.; Locul de stat 2 cor.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 15 Aprilie n. 1909

— **Conzistor plenar.** Pe Luni 6/19 Aprilie este convocat în ședință plenară conzistorul aradan.

— **Pentru frații italieni.** Am mai primit ulterior dela Nicolae Budugan preot și Traian Nicodin învățător, Brusturi, suma de 750 coroane, colectată pentru frații italieni. Fiindcă colecta noastră s'a expedit, deja în nădejdea aprobării colectanților, am trimis sumulița gimnaziului din Brad.

— **Din Fiume** corespondentul nostru d. F. Degan ne scrie că de sărbătorile Paștilor au sosit acolo mai mulți români de distincție pentru a petrece la Abbazia. Intre alții și d. V. Fleva, deputat, fost ministru al României la Roma și d. dr. N. Comșa, fost deputat și medic în Seliște.

— **D. Kossuth cetățeanul nostru de onoare.** Consiliul comunal al Aradului a ales pe ministrul de comerț d. Kossuth cetățean de onoare al orașului nostru.

— **Români, stați acasă.** *Emigrantul român Gheorghe Grozav, care se află în Milvanke (America de Nord) ne-a trimis de Paști două scrisori în cari ne spune că o mulțime de români emigrați în America au ajuns ca vai de ei, muritori de foame pe drumuri, pentru că în foarte multe fabrici nu se lucrează nici acum, iar în altele lucrează numai jumătate atâția lucrători ca înainte. Și, se înțelege, întâietate au englezii, cari fiind și mai mulți, pe străini îi iau la goană și bătaie, așa că nici poliția nu-i poate apăra pe bieții români.*

Rugăm pe învățătorii și preoții români să publice știrile acestea și să rețină pe români a merge în America, unde să prăpădesc cu zile.

— **Dl Rakovszky nu știe geografia.** «Az Ujság» de ieri arată cu dovezi că Rakovszky, vicepreședintele Dietei, nu știe geografia. Ajungând la Roma, a scris d'acolo unui prieten că vede munții *Pirenei* acoperiți cu zăpadă. Știe însă orice băiat de școală, că munții aceștia sunt în — Spania... Ori d. Rakovszky vede din Roma până în a treia țară?

— **Un panslavist cinic.** Ziarul săptămânal slovacesc »Slovenski Tizdennik« al deputatului Hodza se va preface într'un ziar cotidian. El a trimis un agent anume Dvorak din Budapesta pentru a face abonamente. În Miava într'un restaurant el s'a prezentat la trei învățători unguri cu cuvintele: *Sunt un panslavist.* Apoi începu să facă o critică foarte puțin măgulitoare unguirilor și mai ales funcționarilor unguri. Indignarea bunilor patrioți unguri crescuseră mereu dar pe semne nu avură curajul: prea era mult să se puie numai trei patrioți cu un slovac întreg și încă panslavist sălbatic. Au preferit deci să asculte și să

înghită vitejește complimentele lui și pe urmă să-l denunțe procurorului pe primejdiosul panslavist cerând pedepsirea lui — pentru niște palavre glumețe.

— **Congresul socialist din Budapesta.** În ziua a patra a congresului socialist din Budapesta s'a discutat prigonirea sindicatelor muncitorești. Oratorul *Deák Miksa* spune că trebuie să fie făcut răspunzător nu guvernul numai ci și parlamentul pentru prigonirea asta. *Preusz Mór* spune că partidul să razimă numai pe muncitorii industriali, dar el va trebui să meargă la sate spre a propovădui ideea socialistă printre țărani. *Bokányi Dezső* a raportat despre lupta contra clericalismului. Spune că dela venirea coaliției la putere reacțiunea stăpânește pe toate terenele. Chiar și guvernul susține clericalismul. Cere să se voteze o moțiune în senzul ca averile bisericesti să se secularizeze și să se comunalizeze și să se întrebuițeze pentru scopuri culturale. Congresul a votat moțiunea. Președintele *Garbai* a declarat congresul închis.

— **Jertfa duelului american.** În Panciova s'a sinucis, la mormântul mamei sale, tânărul *Nándor Hirschl*. Din scrisoarea ce a lăsat se constată că el s'a sinucis în urma unui duel american.

Mare prostie mai domnește și acum printre oameni: să se sinucidă, te miri pentru ce fleac, fiindcă a tras bilă negru!

— **Cununie.** D. Nicolae Vălianu cand. de preot și dșoara Ecaterina Domil își vor serba cununia Duminecă în 12 25 Aprilie a. c. la 12 ore a. m. în biserica gr.-or. română din Bucșnița. Felicitări!

— **Din Serajevo** ni se trimit următoarele șire spre publicare: *Imbucurătoare a fost, și neuitată va fi, ziua învierii dlui Isus Cristos, — soldaților participanți la sfânta liturghie, pe care a ținut-o d. I. Serafin, capelan militar gr.-ort. român, pe care îl avem noi români aici în țările anexate, propovăduindu-ne evanghelia lui Cristos Domnul, în limba mamei noastre române!... Zic așa, căci neuitată va fi nouă, văzând în jurul nostru și pe prea onorații domni români, oficianți din Serajevo și jur, în frunte cu dl Isidor Socoleanu, consilier de finanțe și președinte al »Clubului Român« din Serajevo. Domniile lor și-au arătat dragostea frățescă, nu numai prin participarea lor la biserică, între noi, ci și prin maritimioasa bunăvoință, dăruind fieștecărui soldat câte una coroață, (am fost 46 tunari de cetate și 23 soldați sanitari) ca dar de Paști!*

Primească mult stimații domni cari au jertfit nouă, din partea noastră, cele mai călduroase mulțămiri pentru jertfa frumoasă. În numele soldaților din Serajevo: *Petru Gherescu, sergent-major, tunar. Georgiu Budean, fruntaș, tunar.*

† **Mihail Cirlea.** Inregistrăm cu regret următorul anunț funebrel:

Cu adâncă durere anunțăm că prea iubitul nostru frate, unchiu și cumnat *Mihail Cirlea* not. public reg., asesor consist., deputat la sinod și congresul național bisericesc, membru fondator al »Asociațiunii și al societății pentru fondul de teatru român« etc., după lungi și grele suferințe, provăzută cu sf. taine a răposat astăzi la orele 7 seara în etate de 59 ani. Rămășițele pământești se vor depune spre veșnică odihnă, Duminecă în 11 l. c. la orele 3 d. m. în cimiterul gr.-ort. din loc. Odihnească în pace! Abrud, la 9 Aprilie 1909. Nicolae Cirlea, v. d. Maria Velican n. Cirlea, Ioan Cirlea, Eufrosina Fulea n. Cirlea, Petru Cirlea.

— **Girul ofițerilor.** Ministerul de război a dat un ordin circular oprind pe toți ofițerii și funcționarii de-a mai gira datoriile altor debitori, adică a răspunde în mod solidar cu debitorul pentru datoriile altor persoane. Ordinul circular spune că este un sentiment de camaraderie rău înțeleasă din care pornesc astfel de giruri făcute în mod ușuratic. O abatere dela acest ordin se încuviințează numai prin învoirea prealabilă a comandei superioare. Nesocotirea ordinului se va pedepsi în mod riguros până chiar și cu reformarea din armată.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

— **Necrolog.** Facem cunoscut tuturor rude- niilor, amicilor și cunoscuților, cum că mult iubitul nostru soț și tată *Simeon Henegariu* controlor la casa orașănească din Sebeșul-sășesc și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Luni în 12 Aprilie seara la 10 ore în etate de 37 ani și în al 10-lea an a fericitei căsătorii. Rămășițele pământești s'au așezat spre veșnică odihnă Mercuri în 14 Aprilie la 3 ore d. a. în cimitirul gr. or. În veci pomenirea lui. Jalnica familie.

— **Cum petrec studenții.** La un ospăț al clubului femeilor ce studiază în Berlin, la care au luat parte profesori și studenți, băieții și fețele au cântat în cor următorul cântec alcătuit pe tipicul cântecului vechiu, străvechiu al studenților bărbați. Cel vechiu e »O alte Burschenherrlichkeit!«, cel nou e »O junge Madchenherrlichkeit!«

In o parte din el: »In zadar caut din jur în prejur vre-o gospodină. O jerum, jerum, jerum, o quae mutatio rerum!«

— **Mașina de cusut o acopere pulberea, vatra s'a făcut ruină, căldările le-a mâncat rugina, i-s'a întunecat strălucirea.** Rufele le dau afară la spălat și le scot pețele cu clor. O jerum, etc. — Unde sunt cele cari nu lipseau la cafeaua de după amiază, cari fără latinește și grecește, prin glume și danț desfățau pe regii pământului? Acuma au venit la noi și intră cât mai repede la Universitate. O jerum, etc. — Una cercetează, aprinsă la față, în izvoarele științei, alta apără drepturile femeilor, iar cealaltă mănuește otrăvurile. Pe toate le-a scos dragostea științei din robia veche.

O jerum, etc. — Colea se'nclină un cap cu zuluți negri peste Corpus juris; iar cea cu coc bălău la Mozart cercetează ce e boala de vin-tre. Cine ceartă pe bucătăreasa leneșe? O jerum, etc. — Domnișoarelor, nu luați în nime de rău această glumă veselă. Știți că inimile adevărate de băieți nu se vor reci pentru voi. Purtați șorțuri de bucătărie, purtați pălării de doctor, știți noi că or să vă șază bine și rămânem ai d-voastră ca și mai înainte. O jerum, etc.

— **Viitorul baloanelor cu motor.** Prințul Heinrich de Prusia a ținut o conferință despre călătoria de 6 ceasuri ce-a făcut-o toamna trecută cu balonul lui Zeppelin. Conferința a ținut-o la Academia marină dela Kiel, la 6/19 Martie, înaintea unui public ales și special.

Prințul descrie foarte frumos ce-a simțit în timpul celei dintâi călătorii a sa la 14/27 Oct. După ce descrie șoproșorul plutitor, unde se adăpostește balonul, dă amănunte despre balon. Dă ca pildă de simțirea balonului uriaș la orice schimbare de echilibru, faptul că dacă cei din balon voiau să treacă din nacelă dela un capăt în cea dela celalalt, trebuia să plece odată cu toții, drept prin mijlocul și în șir prin gangul acoperit care le leagă. Mai arată că trebuie nițel curaj ca să intri și să ieși din nacelă, când te gândești la întinderea fără margini în care balonul uriaș e un nimic.

Pentru că să nu strice călătorii echilibrul încărcării sunt porunci scrise pe cartoane, cari circulă mereu pe-o sârmă fără sfârșit, căci porunci din viu graiu nu s'ar putea auzi din pricina zgomotului motoarelor. Prințul a dat amănunte de-săvârșite în privința mărimii, costului, etc., balonului și a ajuns la încheiere că baloanele de mărimea lui Zeppelin I sunt prea scumpe și că folosul ce-ar aduce anevoie ar putea fi la înălțime.

Pe lângă prinț și Zeppelin mai erau nouă înșiși în balon. Cinci aveau de lucru cu motoarele și cu cârmele, șase ar fi putut urmări scopuri militare. Arată că pe cel care face întâiași-dată astfel de călătorie îl ține mereu o bătaie de inimă, deși slabă. Găsește că zgomotul motoarelor îngreua întrebuințarea balonului pentru războiu. Spune că e mare asemănare între mersul balonului și a unui vas plutitor pe apă și aceia merge împotriva vântului ca vapoarele împotriva mărilor. A ținut cârma și a văzut cât de lesne ascultă vasul de cele mai mici mișcări, întocmai ca un vapor pe mare.

Incheie că socoate deslegată problema de-a ajunge cu Zeppelinul până la un loc hotărât și nu prea depărtat, pe o vreme nu prea neprietnică; dar i-se pare că în privința întrebării dacă Zeppelinurile se vor putea întrebuința pentru călătorii regulate ori în războiu, e sceptic. Întău fiindcă nu se cunosc încă bine curenții văzduhului; al doilea, balonul cu motor nu poate călători asupra

vântului, când acesta are oareși-care putere; al treilea aieronauții prea atâră de turburările atmosferice, și al patrulea, mașinele cu ardere năuntrică nu pot ținea în timpul vre-unei călătorii mai lungi. Apoi, înălțimea la care călătoria se poate face e prea mică, deoarece e piedecă răriria aerului, care face ca lucrarea helicele să fie tot mai slabă iar imputinarea oxigenului face ca arderea benzinei să se facă mai cu anevoie.

Mai spune că progresele baloanelor cu cârmă nu fac de prisos întrebuințarea baloanelor obișnuite, mai ales că sunt școală bună pentru a putea apoi călători cu cele ce-au motor.

Critica e destul de aspră. De-aceia presa germană, atât de prietenoasă lui Zeppelin, n'o fi publicat conferința prințului. Poate, de altfel, că nici nu era merită să ajungă la cunoștința lumii străine.

× **Dacă vi s'a stricat stomacul,** imediat mâne-zi dimineața să luați pe nemâncate 1/2 pahar de apă amară Franz Iosef, prin ce înceată dispoziția neplăcută și mărește se apetitul.

× **Elektro-Vitalizer.** Acei cari sunt chinuți de nervositate sau de boalele provenite din această, să nu desperzeze, căci slăbirea, durerile acute de cap, de șele și de stomac, insomnia, lipsa de apetit, reuma și ischiasul se pot vindeca cu ajutorul curentului electric Elektro Vitalizer. Cartea ce tractează acest mod de vindecare va primi-o gratuită, în plic închis și francată oricine se adresează către »Elektro-Vitalizer«, orvosi rendelő intézet, Budapest, Károly körút 2, jum. etaj Nr. 51. (Broșură separată pentru bărbați și pentru femei).

× **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.**

× **O femeie cruțătoare** dacă extractele de liquer și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, beutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostopcin, silvoriu, vanilie, în dose de cite de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1 1/2—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Ezență de apă de Colonia excelentă. I dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — I cor. Correspondență și în limba română. Modul de întrebuințare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán,** drogerie la »Crucea roșie» în Békéscsaba, Vasút-utca.

Economie.

Starea agricolă a României. La sfârșitul lui Martie sf. n. Timpul rece, abundența zăpezii și desește precipitațiuni atmosferice, au făcut ca vegetațiunea să nu se desvolte decât foarte puțin în această lună, ea fiind înapoiată iar lucrările agricole de primăvară să întârzie foarte mult. Semănăturile de toamnă au ieșit foarte bine din iarnă mai pretutindenți, nesuferind mult de înghețuri, mai mult însă au fost vătămate de inundațiile și înecurile din urmă, cari acoperiseră cu apă toate șesurile, putrezindu-le în parte. Grâul este în general frumos și viguros, rapița în mare parte a pierit, asemenea și orzul de toamnă pe alocuri s'a rărit foarte mult.

Arături și sămănături de primăvară au început a se face foarte puține în ultimele zile și numai prin unele localități din regiunea de câmpie sau pe locurile mai înalte unde apele s'au scurs și pământul s'a svântat mai repede. În cea mai mare parte a țării arăturile nu se pot încă face, pământul fiind prea moale din cauza apei care în multe părți mai stagnează pe câmpii. Au început a se face desfundări de terenuri pentru pomi, vii și alte plantațiuni. Viile s'au desgropat în mai multe podgorii; n'au suferit de geruri decât cele prea slabe și neîngropate.

Arborii, arbuștii și pomii roditori au început a înmuguri în ultima decadă; tot în acest timp, în mare parte a țării n'au sosit pasările călătoare și s'au redeșteptat hiberantele.

Iarba pe câmpii a început să înverzească abia către sfârșitul lunei. Vitele suferă foarte mult de

lipsă de nutreț, cu deosebire în regiunea muntănoasă și în nordul țării. Ele sunt așa de slabe încât lucrările agricole, deja întârziate, nu se vor putea face cu mai multă activitate decât după ce se vor mai îndrepta prin iarba care va crește. Oile s'au scos pe câmpii, din a doua jumătate a lunei; celelalte vite se țin în cele mai multe părți încă cu paie și diferite strânsuri, iar pe unele locuri cu muguri și lăstari de prin păduri sau cu câte puține boabe de porumb sau de orzo măcinat.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 15 Aprilie.

S'au vândut azi:

grâu 300 mm.	13.50—13.60
cucuruz 200 mm.	6.70—6.80
săcară	9.50—60
ovăs	8.00—8.10
orz	7.50—60

Frețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 15 Aprilie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	28 K.	20—29 K.	75 fl.
Din comitatul Albei	—	28	> 05 29	> 40
De Pesta	— — — —	28	> 10—29	> 45
Bănățenesc	— — — —	28	> 15—29	> 75
De Bacica	— — — —	28	> 20—29	> 55
Săcară	— — — —	19	> 90—20	> —
Orzul de nutreț, calit. I.	—	19	> 18—20	> 10
> > calitatea a II.	—	18	> 70—19	> 80
Ovăs	> >	I. 18	> —18	> 40
> >		II. 17	> 70—17	> 90
Cucuruz	— — — —	14	> 85—15	> 15

BIBLIOGRAFII.

— O carte folositoare poporului. —

Ni-se trimite spre publicare următorul aviz:

Cine are drept de alegere comunal după legea noastră? Cum se compune reprezentanța comunală? Cum se aleg membrii antistiei comunale? Sunt întrebări, cari obvin zilnic în viața administrativă comunală. Deși trăim între împrejurări cât se poate de vitrege, am crezut, că tot nu va fi fără interes de a avea dispozițiuni legale, prin care înaltă judecătorească și deciziunile ministrului de interne prelucrate sistematic referitoare la întrebările de mai sus.

Cu ziua de 8 Aprilie va apărea un op intitulat:

- »Dreptul de alegător comunal.
- »Organizația reprezentanței comunale.
- »Alegerea antistiei comunale.

Prețul opului va fi 80 fileri plus 10 fileri port și se poate comanda dela subscrișul, precum și dela toate librăriile românești. De subscrișul a mai apărut încă în 1905 și opul:

»Dreptul de alegător la alegerea deputaților dietali«, care asemenea se poate procura în preț de 50 fileri plus 10 fileri porto. *Dicsoszentmárton* (Dicsösztentmárton), la 30 Martie 1909.

Cu toată stima: *Romul Boilă*, doctor în științele juridice și politice, avocat.

Poșta Redacției.

Beiuș. Binevenit ce trimiteți. Ne-am ruga mai car odată de lună o corespondență despre viața socială și culturală. Complimente și devotament.

»Celor doi șirieni.« Vă rugăm să nu mai insistați, căci nu vedem cauza pentru care să se publice cele trimise. Protopopului i-au dat lecție cuvenită preoții săi iar d-voastră și așa ați reușit să alegeți pe cine ați dorit. Ambițiosul căzut acum a treia-oraș, și a corțisit de braț cu protopopul, se va fi putut convinge și el că poporul știe pe cine alege și în nici un caz nu alege oameni cari nu știu să lege d'olaltă cuvinte, ori câte »sfărtae» de pământ ar avea.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar Gheorghe Nichin.

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată
 îndrăgirea tovarășia agricolă românească
 „Maguru” însoțire economică comercia-
 lă în Elisabetopol (Erzsébet
 város) care vinde altoie de viță de vie de
 toate speciile precum și viță americană
 și fără rădăcină și la dorință însoțirea
 Instrucție gratis ori cui în toate ramurile
 culturii.

! In atențiunea !
 cismarilor români !

NICOLAE GRECU

pielar în Porcești u. p. Verestorony II

pregătește tot felul de

piele cordovan din patrie
 (hazai cordovánbőr)

precum și piele de oaie argăsită în scumpie.

Comandele se efectuează prompt. — — — Prețuri moderate.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară

200.000 bucăți de ultoi de viie, 200.000
 bucăți riparia, 100.000 bucăți pomi frumoși
 cu coroană, 200.000 bucăți trandafiri nobili,
 100.000 bucăți arbori de lux și cireși de
 lux se pot căpăta cu un preț fabulos de
 ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit
 gratuit și porto franco, — firma

Váradvelencei műkertészeti és rozsatelep
 Nagyváradon.

„AURORA”

Intreprindere Română în New-York 204 —
 W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.
 În toate afacerile referitoare la America, cereți des-
 lușiri dela firma „Aurora”.

Banca Română „Aurora”. Dacă cineva dorește
 a trimite bani din America în țara veche, ori are bani
 de deșănare să se întoarcă la banca română „Aurora”
 din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De dorți ori-ce soi de cărți,
 de rugăciuni, de cețut, de învățat, cereți catalogul lib-
 rării ncastră care este cea mai mare și mai bogată
 librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din Ame-
 rica în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de
 vapor dela întreprinderea „Aurora” 204 — W. 14 th.
 str. New-York. Pe ori ce linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi
 adăpost în casa română de emigrare „Aurora” 204 —
 W. 14 th. str., care este singura întreprindere română
 incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în
 America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora” despre
 locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința ca să fie finiți
 în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împreju-
 rările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere
 pământ în America să ceară informații dela întrep-
 rinderea „Aurora”.

Toate epistolele să se trimită la adresa ;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil.
 ori 5 cents.

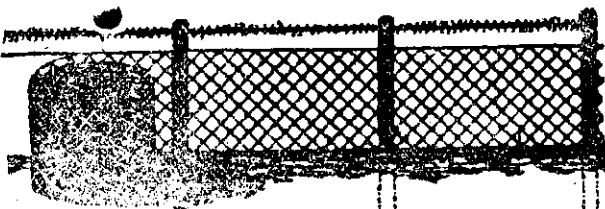
Fischer Testvérek

pregătitori de împletitură de sîrmă, țesătură, fir de
 oțel, coardă pentru paturi și de site

ARAD

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth-utca 45.
 Telefon pentru oraș și comitat 157.

Recomandă diferite garduri,
 împletituri de sîrmă, cari sunt
 acomodată pentru îngrădire
 de grădini, parcuri, curți și
 păduri zoologice. Ciururi
 cu cadre de fier pentru păm-
 ânt, pietriș și cărbuni de
 piatră, pentru zidiri, mine și
 grădinărit. Gratii pentru piv-
 nițe și pentru ferestri. Imple-
 tituri valoroase și rotunde. Orice țesături de sîrmă, de fier, aramă,
 din fir obdus
 cu cositor și cu zinc, pe cari le avem în magazin pentru mori, fabrici și pentru sco-
 puri economice. Impletituri pentru stucatură sistem Rabit, fir spinos și ștergător
 de picioare. — Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

La apotecarul

N. CORNEL DEMETER în Orăștie (Szászváros)
 se găesc următoarele :

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie :

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt
 recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei mă-
 și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admi-
 rabil. „Dolicin”-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul,
 iar flegma o dizolvază și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințelile și
 asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci con-
 tribue mult la însănătoșire. Prețul 1.20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismul
 lui, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și
 serintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor.
 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit,
 greață, mistura rea, catarul și aprinderea de stomach și vomarea,
 sgârșiturile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sân-
 gelui. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi precum
 palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă
 de inchiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons”,
 zacharele purgative plăcute și dulci la luat, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis
 morburile tineretelor, precum la răgușală sifilitică durere de oase,
 excese și bube-sgrăbunțe pe față, nas sau pe orice parte a corpului
 — ba chiar și la ranele sifilice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. Prav contra opăritului la co-
 pli, 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri. Unsoare contra
 riielor cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. Picuri pentru ochi, are efect sigur în
 privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează
 roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. Pilule laxativ purga-
 tive, la caz de incuiera scaunului și regularea acestuia, 70 fil. Demibom, contra
 insomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fil. Unsoare de oasă,
 mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umfături, peelingi și alte
 rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de
 corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa cores-
 punzătoare.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul N. CORNEL DEMETER
 în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. ref.

BODENKREDITANSTALT în SIBIU.

Împrumuturi ipotec, amortizaționale pe lângă condițiuni favorabile.

Scrisuri fonciare libere de dare cu 4% și 4 1/2%

ambabile la banca Austro Ungară, admise ca cautiuni și vadu
 toate oficiile de stat, precum și ca cautiune de căsătorie pentru
 scrieri. Tragerea la sorți în decurs de 40 1/2 respective 50 de ani. Res-
 cumpărarea cupoanelor, fără nici o detrageră să efeptuește la 1 Martie
 și 1 Septembrie respective la 1 Maiu și 1 Noemvrie. La scrisurile fon-
 ciare ieșite la sorți, însă rescumpărate mai târziu, să rebonifică inte-
 reșele corespunzătoare dela scadență până la ziua rescumpărării.

Bontatea scrisurilor fonciare este garantată prin valoarea aproape
 egală a împrum. ipotecare; prin fondul de garanță al scrisu-
 rilor fonciare, elocată în hârtii de valoare pupilare și prin în-
 treagă avere a institutului.

Rescumpărarea cupoanelor și a scrisurilor fonciare ieșite la
 sorți, precum și vlderea lor cu cursul de zi, să efeptuește fără
 nici o proviziune prin

„Timișiana” institut de credit și economii soc. pe acții
 în Timișoara — Temesvár.

Prospecte și informațiuni gratis și franco.

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza” pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza” pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâinile catifele. Mâinile roșii după 8 zile le înălbitește. E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerina, crema de glicerina și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mâinile, **lichidul „Elza” pentru mâni** face mâinile albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerina și altele fiind oleoase sunt nepăzute și grețoase. Lichidul „Elza” pentru mâni, îndată să așorbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza” mâinile vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta **Kertész Ernő** — farmacia la — la preparatorul **Szabadka, Szegedi ut.** St. Anton de Padua.

Magazin principal la Vojtek și Weisz droagerie în Arad.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în **Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.**

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

In laboratorul medical „Erdélyi” a lui

Papp György

din Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás-király 5. (Lângă prăvălia Akontz Sándor.)

Se pot căpăta:

- Ochielari conform prescrierii medicale sau pe altele dela 70 fil. în sus.
- Telescoape și ochiari pentru teatru — dela 5 cor. în sus.
- Bandagii, legături pentru pânțec, etc. ciorapi de cauciuc se pregătesc după măsură.
- Termometre pentru chillii, case și băi.

- Irigatoare ajustate complet dela 3 K în sus.
- Injectoare dela 30 fil.
- Legături „Diana” ajustate dela 2 K în sus.
- Articlii „Olana” 1 pachet, (6 buc.) 60 fileri.
- Pessarii conform prescrierii medicale.
- Specialități de beșici de gumă.

Primește ori-ce reparații și ascuțiri de brânșă aceasta cu prețuri moderate.

Ajută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu

Acest adevăr de aur se poate ajunge numai așa, dacă cel care suferă folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă elingnate întrec ori-ce aparat scump, atât în privința durabilității și a efectului.

Cordonul electric „Galvani” succes sigur la Reumă, răceală, nervositate, la boală și la sptuării, stomac, impotență, paralizie și altele.

Scrisoare de recunoștință: *Francisc Veis, cârâșmar, Sibiu.* Am cu bucurie la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani” simțit multă ameliorare în boala mea (trabesdorsalis) așa încât nu am nevoie nici de cârje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcționează fără cusur.

Singurul fabricant:

Ștefan Kmoskó, învățător reg. cat. **Sibiu** (Nagyszeben) Terezianum No. 11.

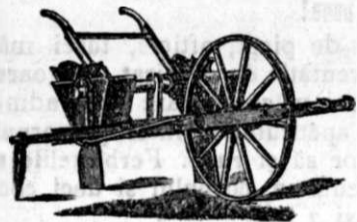
La „Sapa de aur”.

— Telefon Nr. 604. —

FRAȚII BURZA

fierărie și vânzare de praf de pușcă

Arad, Boros-Béni-tér Nr. 1

recomandă depozitul bogat în prăjini de fier, plăci de fier, sîrmă și cuie de sîrmă, osii de fier pentru trăsuri și echipagii, instrumente pentru orice ram industrial, articlii de fierărie pentru zidiri și mobile, vetre pentru fiert și sobe de fier turnat, arme și recurzi de împușcat, vase de fier pentru bucătărie, tot felul de mașini agricole.

Mare depozit de

mașini de sămănat pentru cucuruz și napi.

Conform împrejurărilor și trebuințelor noastre, simple, foarte recomandabile

cu 2 rînduri Cor. 34.—

„ 3 „ „ 40.—

Recomandă

pluguri pentru săpăturul cucuruzului și a viei,

cari sunt simple și de o abilitate excelentă pentru lucru, întrec orice alte fabricate și sunt foarte convenabile.

Mare depozit de tot felul de

împletituri de sîrmă cu prețul de 50, 56, 68 80 și 90 fil. 1 m².

Aceste împletituri au avantajul, că numai după ce sunt gata, se țincuesc, și astfel întrec orice alte fabricate.

Împletiturile stau întinse bine, și țincuiala le întărește și mai tare, așa, că spre acelaș scop se pot folosi și împletituri slabe, ca din oricare alte împletituri.

